

อุดมการณ์และวิถีปฏิบัติทางสังคมจากการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)¹

อำนาจ ปักขาสุก พรทิพย์ เชิดฉินหนา* และ อนุชิต ตุ่มณีจินดา

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประเทศไทย

The Ideology and Social Practices of English Code-Mixing in Thai of the Center for COVID-19 Situation Administration (CCSA)

Amnat Paksasuk, Pornthip Chertchinnapa*, and Anuchit Toomaneejinda

Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, Thailand

Article Info

Research Article

Article History:

Received 7 April 2023

Revised 10 April 2023

Accepted 24 April 2023

คำสำคัญ

การสื่อสารในภาวะวิกฤต

การปนภาษา

อุดมการณ์

วิถีปฏิบัติทางสังคม

* Corresponding author

E-mail address:

pornthip.c@arts.tu.ac.th

บทคัดย่อ

จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ทำให้เกิดปรากฏการณ์การใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยเป็นจำนวนมากที่ผ่านมามีความพยายามอย่างต่อเนื่องของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาไทยพยายามป้องกันการปนภาษาต่างประเทศในภาษาไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีความเชื่อว่าการปนภาษาจะทำให้ภาษาไทยวิบัติ อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์แบบสอบถามจากผู้ตอบจำนวน 421 คนพบว่าการสื่อสารโดยมีการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ไม่ได้เป็นปัญหาสำหรับผู้รับสารที่เป็นกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ในทางกลับกันการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยกลับช่วยให้การสื่อสารชัดเจนตรงประเด็น และใช้ค่าน้อยกว่าเมื่อใช้ภาษาไทย โดยเฉพาะเมื่อเกี่ยวข้องกับศัพท์ทางวิทยาศาสตร์ การรักษา และเครื่องมือทางการแพทย์ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็นลักษณะเฉพาะของการสื่อสารในภาวะวิกฤตที่มุ่งส่งสารไปยังผู้รับสารจำนวนมากได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ภาษากับชีวิตวิถีใหม่ : วิถีปฏิบัติ อุดมการณ์ และการปนภาษาในการสื่อสารสถานการณ์โรคระบาดติดเชื้อโควิด 19” ภายใต้โปรแกรมที่ 17 การแก้ปัญหาวิกฤตของประเทศ แผนงาน Frontier research และการพัฒนาระบบการสร้างความสามารถเพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ประจำปีงบประมาณ 2564 (สัญญาเลขที่ B17F640195)

Keywords:

crisis communication,
code-mixing,
ideology,
social practice

บทคัดย่อ (ต่อ)

ผลจากการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของภาษาอังกฤษในสังคมไทย รวมไปถึงอุดมการณ์เกี่ยวกับความบริสุทธิ์ของภาษาและวิถีปฏิบัติทางสังคมของไทยที่เปลี่ยนแปลงไป โดยภาษาอังกฤษไม่ควรถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ทำให้การใช้ภาษาวิบัติ แต่ควรถูกมองว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การสื่อสารในภาวะวิกฤตเป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์และในยุคที่ภาษาอังกฤษมีฐานะเป็นภาษากลางของโลก และสังคมในโลกส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะเป็นสังคมพหุภาษาและพหุวัฒนธรรมมากขึ้น

Abstract

The global spread of COVID-19 has resulted in considerable use of English code-mixing in the Thai language. In fact, many organisations responsible for the use of Thai have long attempted to prevent the use of foreign languages mixed with Thai, particularly in official communications of Thai government agencies. However, the analysis of 421 questionnaires of Thai people's perceptions towards the effectiveness of communication of the Center for COVID-19 Situation Administration (CCSA) found that the use of English code-mixing in Thai announcements of the CCSA was unproblematic as far as communication is concerned. Quite the contrary, the use of code-mixing enhanced clarity, mutual understanding, and communication effectiveness. This is because the English code-mixing employed helped minimise the use of Thai words, particularly those concerning scientific terms, medical treatments and equipment, a singular characteristic of crisis communication. Further, the findings underscored the important role of English in Thai society, and Thai people's changing ideology of linguistic purity and social practices. The English language in general and English code-mixing in particular should no longer be perceived as a main linguistic culprit detrimental to the Thai language. Indeed, it would be wise to construe the use of English code-mixing as a tool to enhance the effectiveness of crisis communication, particularly when English becomes a global language and when most, if not all, societies tend towards being multilingual and multicultural.

1. บทนำ

สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ไม่เพียงแต่จะกระทบต่อการใช้ภาษาเท่านั้น ในแง่ของวิถีปฏิบัติของคนในสังคมก็มีการปรับเปลี่ยนไป การเผยแพร่ข่าวสารมีการกล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวนมาก เนื่องจากโรคระบาดนี้ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสังคมแทบทุกด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สาธารณสุข และวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คน ทั้งนี้การรับมือกับโรคระบาดนี้เป็นไปด้วยความยากลำบาก ด้วยเหตุที่เป็นโรคอุบัติใหม่ที่ยังไม่มียารักษา อีกทั้งวัคซีนก็ยังอยู่ในขั้นของการผลิตและการทดลอง ดังนั้นสิ่งที่คนในสังคมสามารถทำได้ก็คือการให้ความรู้และให้ข้อมูลแก่ประชาชนด้านสุขภาพ การดูแลรักษา และการป้องกันตนเองจากเชื้อโรคซึ่งมีการดำเนินการอย่างแพร่หลายและกระจายอยู่ทั่วไปในสังคม โดยมีศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ “ศบค.” ทำหน้าที่หลักในการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวแก่ประชาชน

อนึ่ง การสื่อสารเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นประสานกันระหว่างผู้ส่งสาร สาร และผู้รับสาร ทั้งนี้จากข้อมูลพบว่า การสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นมีการใช้คำภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ในการทำความเข้าใจการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยในการสื่อสารสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นจำเป็นต้องทำความเข้าใจการรับรู้ของผู้รับสารซึ่งเป็นปลายทางหลักของการสื่อสารในภาวะวิกฤตนี้

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มุ่งให้ข้อมูลกับประชาชนทุกกลุ่มในสังคมว่าสามารถสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนทุกกลุ่มจริงหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมไปถึงการรับรู้ของผู้รับสารที่มีต่อภาษาอังกฤษและการใช้ภาษาอังกฤษในสังคมไทยในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับอุดมการณ์และวิถีปฏิบัติทางสังคมของคนในสังคมไทยที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ คือ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา 2019 รวมไปถึงการรับรู้ของผู้รับสาร และอุดมการณ์ที่มีต่อภาษาอังกฤษและการใช้ภาษาอังกฤษในสังคมไทยในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3. ขอบเขตของการศึกษา

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการป็นภาษาอังกฤษในการสื่อสารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ (online questionnaires) จำนวน 421 คน

4. แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคำนี้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การสื่อสารในภาวะวิกฤต

ภาวะวิกฤต คือ “เหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดหมายและไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ ก่อให้เกิดความไม่แน่นอนในระดับสูงแก่องค์กร” (อรวี บุนนาค และ สมชาย สำเนียงงาม, 2561, น. 140) และมักจะก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงในวงกว้าง (ณิชาพัชร ประสงค์มงคล และคณะ, 2566; ประภาวิษณุ พันธ์ทรัพย์สุข และคณะ, 2565) ในระหว่างภาวะวิกฤตนั้นมักจะก่อให้เกิดความวุ่นวายสับสนต่าง ๆ ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร ทั้งนี้ในการจัดการกับความวุ่นวายสับสนดังกล่าว นอกจากจะต้องอาศัยการปฏิบัติการทางด้านเทคนิคภายในแล้ว การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพก็นับว่าเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดหมายหรือคาดคิดเอาไว้ก่อน โดยภวินท์ ศรีเกษมสุข และ ชาติรี ใต้ฟ้าพูล (2563) พบว่า ในช่วงภาวะวิกฤตนั้น องค์กรส่วนใหญ่มักจะมุ่งเน้นไปที่การให้ข้อมูลข่าวสารกับสื่อมวลชนผ่านการแถลงข่าวในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพนั้นนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง

ณิชาพัชร ประสงค์มงคล และคณะ (2566) พบว่า ลักษณะสำคัญของการสื่อสารในภาวะวิกฤต คือ การสื่อสารที่เหมาะสม เข้าใจง่าย มีการให้ข้อมูลอย่างครบถ้วนและน่าเชื่อถือ รวมถึงมีการใช้ช่องทางการสื่อสารหลากหลายรูปแบบ และให้ข้อมูลที่รวดเร็วและสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่และช่วยให้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่บานปลายหรือทวีความรุนแรงมากขึ้น รวมไปถึงเพื่อบรรเทาความกังวล ความหวาดกลัว ลดความตื่นตระหนก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภาครัฐผู้นำโดย

กระทรวงสาธารณสุขต้องเร่งสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรค ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ และการแพร่เชื้อ ตลอดจนการสร้างการรับรู้เรื่องการควบคุมและป้องกันโรค โดยประวิษณุ พันสทรพิยัส และคณะ (2565) ได้กล่าวไว้ว่า

กระทรวงสาธารณสุข ... ต้องอาศัยการสื่อสารอย่างมีกลยุทธ์ที่ยึดโยงกับเป้าหมายการบริหารภาวะวิกฤตอย่างถูกต้องตามหลักการด้านผู้ส่งสาร กลยุทธ์ด้านสารต้องนำเสนอข้อเท็จจริงที่เหมาะสมตรงประเด็น กำหนดประเด็นหลักและเลือกใจความสำคัญของสาร กลยุทธ์ด้านสื่อจะต้องใช้ทั้งกลยุทธ์การสื่อสารเชิงรุกและเชิงรับ การสื่อสารในภาวะวิกฤตมีความแตกต่างจากการสื่อสารในภาวะปกติ เนื่องจากในช่วงที่เกิดภาวะวิกฤต มีความต้องการข้อมูลข่าวสารจำนวนมากกว่าปกติ (น. 229-230)

จากการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและความต้องการข้อมูลจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว และเชื่อมโยงกันทั่วโลกนั้นทำให้การสื่อสารในภาวะวิกฤตในปัจจุบันนั้นมักจะเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารออนไลน์ซึ่งสอดคล้องไปกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการเผยแพร่ข้อมูลออกไปในวงกว้างและไปถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างทันท่วงที นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การใช้การสื่อสารออนไลน์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ยังสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้อีกด้วย (Wigley & Zhang, 2011)

นอกจากนี้ ประวิษณุ พันสทรพิยัส และคณะ (2565) ยังได้เสนอว่า การสื่อสารในภาวะวิกฤตที่มีประสิทธิภาพนั้นควรมีแค่บุคคลหรือหน่วยงานที่รับหน้าที่เป็นเจ้าภาพหรือเป็นตัวแทนในการสื่อสาร ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งทางด้านข้อมูล ดังนั้นศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงกลายเป็นหน่วยงานหลักเพียงหน่วยงานเดียวที่ทำหน้าที่ในการสื่อสารกับประชาชน โดยทำงานประสานไปกับกระทรวงสาธารณสุข โดยประวิษณุ พันสทรพิยัส และคณะได้เสนอว่า การสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นต้องเน้นย้ำไปที่การให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและตรงไปตรงมาแก่ประชาชน และให้ข้อมูลที่ทันเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอด้วยการสื่อสารที่สั้นกระชับ เลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้รับสาร เลือกใช้คำศัพท์ที่เป็นที่เข้าใจในหมู่ประชาชนในวงกว้าง รวมไปถึงมีความพยายาม “พูดเรื่องยากให้เข้าใจง่าย” (น. 37) ทั้งนี้ นอกจากจะช่วยให้การสื่อสารในภาวะวิกฤตเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังช่วยรักษาภาพลักษณ์ของหน่วยงานอีกด้วย

4.2 การสื่อสารสุขภาพ

จากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้คนทั่วโลกและคนไทยประสบปัญหาสุขภาพและทำให้เกิดการเสียชีวิตจำนวนมาก จากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข (2566) พบว่า ในประเทศไทยมียอดผู้ป่วยสะสมจนถึงวันที่ 1 เมษายน 2566 จำนวน 4,728,623 คน โดยมีผู้เสียชีวิตรวมทั้งสิ้น 33,935 คน ซึ่งวิกฤตการณ์ดังกล่าวนี้ ได้ทำให้ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขต่าง ๆ ต้องเร่งดำเนินการสร้างการรับรู้ การตื่นตัว ตลอดจนสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ และการป้องกันโรคในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เกิดขึ้น (หนึ่งหทัย ขอผลกลาง และ กิตติ กันภัย, 2553) ส่งผลให้การสื่อสารสุขภาพเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วน

เมื่อก้าวถึงคำนิยามของการสื่อสารสุขภาพนั้น เมธาวิ จำเนียร และ เมธี แก้วสนิท (2561) และณัฐวัฒน์ คณารักษ์สมบัติ (2563) กล่าวว่า การสื่อสารสุขภาพ คือ การสื่อสารที่ใช้สื่อมวลชน สื่อประเภทต่าง ๆ รวมไปถึงเทคโนโลยีเพื่อประชาสัมพันธ์หรือสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลในวงกว้าง โดยวรทัย ราวินิจ (2565) พบว่า ลักษณะสำคัญของการสื่อสารสุขภาพคือ การผนวกการสื่อสารเข้ากับประเด็นด้านสุขภาพเข้าไว้ด้วยกัน โดยในการสื่อสารสุขภาพนั้นจะเน้นไปที่การวางกรอบหรือระบุสิ่งที่จะได้รับและสิ่งที่ต้องสูญเสีย (gain-framed and loss-framed) และการเน้นไปที่การสร้างแรงจูงใจและการโน้มน้าวใจให้ผู้รับสารเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่ผู้ส่งสารต้องการ โดยมุ่งเน้นไปที่เนื้อหาหรือสาระสำคัญของสารที่ส่งออกไป กล่าวคือ ในการส่งสารนั้นจะเน้นไปที่ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ต่าง ๆ รวมไปถึงการเน้นเรื่องราวที่เชื่อมโยงไปกับความรู้สึกเพื่อให้เกิดอารมณ์ร่วมกับสารที่ส่งออกไป ซึ่งสิโรตมมณีแสด และ สรัญญา เชื้อทอง (2563) พบว่า มีการเล่าเรื่องผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งที่เป็นวีดิทัศน์และอวีดิทัศน์ผ่านตัวละครทั้งที่เป็นบุคคล ตัวแทนบุคคล และสถานที่ (น. 92)

จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วรทัย ราวินิจ (2565) พบว่า ในช่วงแรกของการระบาด หรือระยะการบอกเหตุซึ่งยังไม่พบการระบาดในประเทศไทยนั้น การสื่อสารจะเป็นไปในลักษณะที่ให้ความรู้เกี่ยวกับโรค เช่น ความหมายของโรค อาการต่าง ๆ ลักษณะของการแพร่ระบาด รวมไปถึงการป้องกันโรค และคำแนะนำที่ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ อย่างไรก็ตามเมื่อพบการระบาดในประเทศไทยที่เป็นผลมาจากการเดินทางเคลื่อนย้ายของคนไทยและชาวต่างชาติเข้ามาในประเทศไทย ประเทศไทยได้เข้าสู่ช่วงของการเตรียมการ พบว่า การสื่อสารสุขภาพมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมุ่งเน้นไปที่การสื่อสารข้อควรปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการการท่องเที่ยว และคำแนะนำในการปฏิบัติตัวของประชาชนทั่วไป เช่น การใส่หน้ากากอนามัย และการปฏิบัติตัวเมื่ออยู่ในพื้นที่เฝ้าระวัง ต่อมาเมื่อพบการระบาดเป็นกลุ่มก้อน (cluster) ซึ่งเป็นช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคนั้น การสื่อสารจะ

เน้นไปที่การประกาศภาวะฉุกเฉินและมาตรการที่ประชาชนต้องปฏิบัติตามภายใต้กฎหมายอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งการให้คำแนะนำในการป้องกันโรคและการรักษาโรค (น. 58-59) และเมื่อจำนวนผู้ป่วยและการแพร่ระบาดลดลง การสื่อสารได้เน้นไปที่ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบข้างเคียงที่เป็นผลมาจากการติดเชื้อ รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์การใช้แอปพลิเคชันเพื่อติดตามการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันและลดความรุนแรงของโรค

4.3 ความหมายและลักษณะของการปนภาษา

การปนภาษาเป็นปรากฏการณ์ที่สามารถพบได้ทั่วไปในปัจจุบันซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากสังคมภาษาเดียวไปเป็นสังคมที่มีลักษณะผสมผสานทั้งทางภาษาและวัฒนธรรมมากขึ้น โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการสื่อสาร การเดินทาง และการย้ายถิ่นฐาน (Baker & Ishikawa, 2021; Canagarajah, 2013; Holmes, 2013; Jenkins, 2015) การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมดังกล่าวอาจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมากจนกระทั่งในบางสังคมอาจไม่มีคำศัพท์มากพอที่จะตอบสนองความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น หรือการคิดรูปภาษาขึ้นมาใหม่นั้นอาจไม่เป็นที่นิยม หรืออาจมีความซับซ้อนเข้าใจยากกว่าคำศัพท์ดั้งเดิมที่มักเป็นภาษาต่างประเทศ ดังนั้นการผสมผสานภาษาต่าง ๆ และ/หรือระบบสัญลักษณ์อื่น ๆ เข้าไว้ด้วยกัน หรือสิ่งที่ Canagarajah (2013) เรียกว่า “วิถีปฏิบัติการสื่อสารข้ามขอบเขตภาษา” (Translingual Practice) นั้น จึงอาจกลายเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีประวัติความเกี่ยวข้องกับต่างประเทศมาเป็นเวลาช้านาน ซึ่งทำให้ภาษาไทยมีการสัมผัสกับภาษาอื่น ๆ (language contact) เช่น ภาษาจีน ภาษาเขมร ภาษาญี่ปุ่น และภาษาอังกฤษ เป็นต้น ลักษณะของการสัมผัสภาษาที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนมากที่สุดก็คือการปนภาษา (code mixing) หรือการปนภาษาในระดับคำหรือวลี ซึ่งมักจะเกิดขึ้นเมื่อผู้ใช้ภาษาไม่มีคำในภาษาของตนเองในการอ้างถึงแนวคิดบางอย่าง หรือการใช้คำภาษาต่างประเทศสามารถสื่อสารได้กระชับ ชัดเจนกว่าคำศัพท์ที่มีอยู่ในภาษาของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ การแพทย์ หรือคำที่ใช้เรียกเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มาจากต่างประเทศ

การปนภาษาดังกล่าวมักจะเกิดขึ้นในลักษณะของการยืมคำศัพท์ ซึ่ง Holmes (2013) กล่าวว่า เมื่อภาษาต่าง ๆ มาสัมผัสกัน สิ่งที่พบบ่อยมากที่สุดก็คือการยืมคำ (borrowing) ของกันและกันมาใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อไม่มีคำที่มีความหมายเท่ากันมาแปล โดยเมื่อมีการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ ก็มักจะปรับให้เข้ากับระบบเสียง และปรับให้เข้ากับระบบไวยากรณ์ของภาษาที่ 1 ของผู้ใช้ภาษานั้น ๆ ดังนั้นเมื่อก้าวถึงการปนภาษา จะหมายถึงการปนภาษาในระดับคำที่เกิดขึ้นภายในประโยคเดียวกัน ซึ่งแตกต่างจากการสลับภาษาซึ่งเป็นการใช้ภาษามากกว่า 1 ภาษาปนกันในระดับประโยค โดยการปนภาษานั้นมักจะเกิดจากเหตุผลทางด้าน

จิตวิทยาและด้านสังคม (Bhatia & Ritchie, 2004) เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา สถานการณ์การสื่อสาร (บางภาษาเหมาะสมกับการใช้ในบางหัวข้อในการสนทนา) ลักษณะของภาษา (เช่น การลดความรุนแรงของถ้อยความในอีกภาษาหนึ่ง) ทักษะที่มีต่อภาษา การครอบงำ และความมั่นคง (ในบางสังคม บางภาษาได้รับการยอมรับมากกว่าบางภาษา หรือ การมีความสามารถในการใช้ภาษาหนึ่งได้ดีกว่าอีกภาษาหนึ่ง)

Grosjean (1982) Kim (2006) และ Li (1996) พบว่า การปนภาษาส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นเมื่อภาษาที่หนึ่งของผู้ใช้ภาษามีข้อจำกัดในการสื่อสารถึงเรื่องบางเรื่อง เช่น เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ วิทยาศาสตร์ แฟชั่น อาหาร ธุรกิจบันเทิง เป็นต้น ทั้งนี้เพราะไม่สามารถหาคำที่เหมาะสมหรือตรงกับความหมายของคำต้นทางได้ และอาจจะมาจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น ความเหนื่อยล้า ความโกรธ ดังนั้นการปนภาษาจึงไม่ใช่สัญญาณของการไร้ความสามารถ หรือไม่ควรถูกมองไปในทางลบเสมอไป ในทางตรงกันข้าม การปนภาษาคือ กลยุทธ์ทางการสื่อสารที่ใช้เพื่อสื่อความหมายและข้อมูลภูมิหลังทางสังคม อย่างไรก็ตามการที่จะทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของการปนภาษานั้น Kim (2006) เสนอให้พิจารณาเหตุผลและแรงจูงใจเบื้องหลังการใช้ภาษาในสถานการณ์การใช้ภาษานั้น ๆ

โดยทั่วไปแล้ว การปนภาษาสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1) การแทรกคำอีกภาษาหนึ่งเข้ามา (insertion) ซึ่งปกติแล้วมักจะเป็นการนำคำในภาษาอื่นเข้ามาใช้ในภาษาที่ใช้เป็นหลัก ซึ่งมักจะปรากฏในลักษณะของการยืมคำศัพท์ 2) การปรับเปลี่ยนการใช้คำในภาษาอื่นให้เข้ากับระบบของภาษาที่ใช้เป็นหลัก (alteration) ทั้งนี้เป็นผลมาจากระบบภาษาที่แตกต่างกัน และ 3) การปนภาษาในระดับคำที่มีการเปลี่ยนแปลงทางคำให้สอดคล้องกัน (congruent lexicalisation) ซึ่งการปนภาษาประเภทนี้ เป็นการปนภาษาที่ทั้ง 2 ภาษามีโครงสร้างภาษาที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน (Muysken, 2000) โดยทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2535) พบว่า เมื่อมีการปนภาษา โดยเฉพาะการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทย ภาษาอังกฤษที่ปนเข้ามา อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงให้เข้ากับระบบเสียงในภาษาไทย เช่น ฟุต-บาท (footpath) โบ-นัด (bonus) ในขณะเดียวกันก็อาจจะมีคำภาษาอังกฤษที่ยังคงรักษาการออกเสียงให้ใกล้เคียงการออกเสียงเดิมมากที่สุดโดยอาศัยการเขียนทับศัพท์ด้วยตัวอักษรในภาษาไทย เช่น กีตาร์ (guitar) ลิตร (litre) แคปซูล (capsule) เป็นต้น นอกจากการปรับเสียงของคำในภาษาอังกฤษ และการพยายามถ่ายทอดเสียงของภาษาอังกฤษแล้ว ยังพบการบัญญัติศัพท์ขึ้นมาใหม่โดยการแปลทั้งคำ การแปลบางส่วนจากคำศัพท์ในภาษาอังกฤษ เช่น เครื่องปรับอากาศ (air-conditioner) การ์ดแต่งงาน (wedding-card) รวมไปถึงการปนของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ความหมายเปลี่ยนแปลงไปเมื่อนำมาใช้ปนในภาษาไทย เช่น บ้อย ฟรี แฟน อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4.4 อุดมการณ์และวิถีปฏิบัติทางสังคม

“อุดมการณ์” มีความหมายโดยทั่วไปตามที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556, น. 1422) ว่า “หลักการที่วางเป็นระเบียบไว้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้” อนึ่ง คำว่า “อุดมการณ์” นี้มีการนำไปใช้อย่างกว้างขวางและนิยมใช้อย่างแพร่หลาย ทั้งนี้แม้จะเป็นคำที่เป็นที่รู้จัก แต่อย่างไรก็ตามเมื่อนักวิชาการนำไปใช้ก็จะให้นิยามความหมายที่แตกต่างกันออกไปตามสาขาวิชาที่แตกต่างกัน

คำว่า “อุดมการณ์” เป็นศัพท์บัญญัติตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “ideology” เป็นศัพท์ที่สร้างขึ้นโดยนักปรัชญาชาวฝรั่งเศสชื่อ Destutt de Tracy หมายถึง “the science of ideas” (ศาสตร์ว่าด้วยความคิด) โดยปรากฏใช้ในระหว่างการปฏิวัติฝรั่งเศส ในขบวนการขับเคลื่อนทางการเมืองเพื่อประสานกลุ่มคนที่หลากหลายเข้าไว้ด้วยกัน (Heywood, 2012, น. 4-5)

ต่อมามีผู้นำคำว่า “อุดมการณ์” นี้ไปใช้ในความหมายที่ขยายออกไป แบ่งเป็นความหมายของ “อุดมการณ์” ที่มีลักษณะเป็นกลาง ซึ่งจะหมายถึงชุดของความคิดที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ (a set of ideas) และความหมายในเชิงวิพากษ์ ซึ่ง “อุดมการณ์” จะใช้หมายถึงชุดของความคิดที่คนในสังคมยุคหนึ่ง ๆ ยึดถือปฏิบัติและเป็นสิ่งที่เอื้อประโยชน์ต่อคนบางกลุ่ม (ศิริพร ภักดีผาสุข, 2561; Cavallaro, 2001) อย่างไรก็ตามนิยามที่อ้างอิงกันอย่างแพร่หลายจะกล่าวถึง “อุดมการณ์” ว่าเป็น ความเชื่อหรือสำนึกที่ผิด บิดเบือน หรือความเชื่อที่ชี้นำคนไปในทางที่ผิด ความเชื่อที่ผิดนี้มีบิดบังความสัมพันธ์เชิงสังคมที่แท้จริงและลวงคนในสังคม หรือการที่ชนชั้นปกครองหรือผู้มีอำนาจมากกว่าใช้อุดมการณ์ควบคุมผู้ที่ถูกปกครอง โดยผู้ที่ถูกปกครองไม่รู้ตัวเลยว่ากำลังถูกกดขี่ (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, น. 12-13)

ในการศึกษาภาษาตามแนวทางวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ Fairclough (1995a) ใช้นิยาม “อุดมการณ์” ที่มีนัยเชิงวิพากษ์ซึ่งมีมุมมองว่าอุดมการณ์มีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจ โดยสื่อเน้นด้านลบ กล่าวคือ มีมุมมองว่าอุดมการณ์เป็นสำนึกที่ผิดเกี่ยวข้องกับความไม่เท่าเทียมกันและการมีอำนาจเหนือกว่า ในขณะที่ van Dijk (1995, 1998, 2006) นิยาม “อุดมการณ์” ในความหมายที่เป็นกลางเพื่อทำให้ขอบเขตการศึกษาไม่จำกัดอยู่เฉพาะวาทกรรมที่สัมพันธ์กับอุดมการณ์ของผู้มีอำนาจ แต่อาจศึกษาอุดมการณ์ของกลุ่มบุคคลอื่นในสังคมด้วย ทั้งนี้ในงานวิจัยนี้จะใช้นิยามคำว่า “อุดมการณ์” ตามแนวทางของ van Dijk โดย “อุดมการณ์” จะหมายถึงระบบปรีชาสังคมนิยมซึ่งสมาชิกในกลุ่มสังคมต่าง ๆ รับรู้ร่วมกัน ซึ่งอุดมการณ์นี้มีบทบาทด้านการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม และจัดระเบียบการนำเสนอภาพตัวแทนทางสังคม อีกทั้งยังมีบทบาทในการควบคุมวิถีปฏิบัติทางสังคมตลอดจนควบคุมการพูดและการเขียนของสมาชิกในกลุ่มอีกด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น อุดมการณ์เป็นมุมมองและการรับรู้ทางสังคมของกลุ่มบุคคลในสังคมเดียวกันที่แสดงออกผ่านวิถีปฏิบัติของบุคคล ซึ่งรวมไปถึงการใช้ภาษาด้วย โดยอุดมการณ์นี้มีอิทธิพลในการควบคุมความคิดและทัศนคติของบุคคล กล่าวได้ว่า อุดมการณ์เป็นระบบความคิดความเชื่อที่สมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมซึ่งมีส่วนในการควบคุมพฤติกรรมและการกระทำของสมาชิกในสังคม

อนึ่ง อุดมการณ์นั้นสัมพันธ์กับภาษาอย่างใกล้ชิด เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำเสนอความคิดต่าง ๆ ทั้งชุดความรู้ และรูปแบบที่เกี่ยวกับวิถีปฏิบัติทางสังคม ทำให้ภาษามีบทบาทในกระบวนการประกอบสร้างทางสังคม ในขณะที่ตัวภาษาก็ถือว่าเป็นสื่อสัญลักษณ์ที่เป็นวิถีปฏิบัติทางสังคม (จันทิมา อังคพณิชกิจ, 2561; Halliday, 1978) กล่าวคือ ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดการรับรู้และเข้าใจสิ่งที่เราต้องการ ทั้งนี้ภาษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่แฝงอยู่ในการกระทำหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการบอกเล่าหรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ การให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษา การบ่นหรือต่อว่า การเจรจาต่อรอง การพยายามทำให้ผู้อื่นเกิดความพึงพอใจ รวมถึงการแสดงอำนาจ เป็นต้น โดยภาษาเข้ามาเกี่ยวข้องในการสร้างสัมพันธ์และกำหนดสถานการณ์ให้กิจกรรมดำเนินไป กล่าวได้ว่าภาษาเป็นสื่อแทนการกระทำ ความคิด และสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในกิจกรรมทางสังคมของมนุษย์

ภาษาที่ใช้อยู่ในสังคมและเป็นวิถีปฏิบัติทางสังคมนั้นจะมีทั้งรูปภาษาและหน้าที่ทางสังคมที่ผู้ใช้ภาษาต้องการจะสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์และประกอบกิจกรรมทางสังคม โดยการพิจารณาความหมายที่เกิดขึ้นจากรูปภาษาและหน้าที่ทางสังคมดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยบริบทเพื่อให้เข้าใจภาษาและการใช้ภาษาของคนในสังคมนั้น ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า ภาษา อุดมการณ์ และวิถีปฏิบัติทางสังคมนั้นมีความสัมพันธ์กัน โดยภาษานั้นเป็นกลไกที่มีบทบาทในการประกอบสร้างสังคม สามารถแสดงให้เห็นอุดมการณ์หรือชุดความรู้ความคิดต่าง ๆ ที่สมาชิกในสังคมมีส่วนร่วม ซึ่งอุดมการณ์ดังกล่าวมีอิทธิพลในการควบคุมความคิดและทัศนคติของบุคคล และส่งผลต่อวิถีปฏิบัติทางสังคมนั่นเอง

5. วิธีดำเนินการศึกษา

งานวิจัยนี้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมไปถึงการรับรู้ของผู้รับสารที่มีต่อภาษาอังกฤษและการใช้ภาษาอังกฤษในสังคมไทยในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ (online questionnaires) ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มประชากรเป็นชาวไทยที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีและ

ไม่เกิน 65 ปี โดยไม่จำกัดเพศ การศึกษา และอาชีพ ทั้งนี้จะแบ่งกลุ่มอายุโดยใช้หลักเกณฑ์ของรายงานตัวชี้วัด กพร. กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงาน (2563) ที่แบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 4 กลุ่มช่วงอายุคือ (1) วัยทำงานตอนต้น อายุระหว่าง 18-29 ปี (2) วัยทำงานตอนกลาง อายุระหว่าง 30-44 ปี (3) วัยทำงานตอนปลาย อายุระหว่าง 45-59 ปี และ (4) วัยเกษียณ อายุมากกว่า 60 ปีแต่ไม่เกิน 65 ปี

การสุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (convenience sampling) ซึ่งคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสูตรคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม Yamane (1967) ความคลาดเคลื่อน 0.05 ซึ่งประมาณการกลุ่มตัวอย่างที่จะตอบแบบสอบถามคือ 400 คน ทั้งนี้ประชากรที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้จะได้รับการปกปิดข้อมูลเป็นความลับ (confidential) โดยผู้วิจัยจะประกาศคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และไม่เกิน 65 ปี พร้อมลิงก์เพื่อเข้าสู่แบบสอบถามออนไลน์บนสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ได้แก่ เฟซบุ๊กและทวิตเตอร์ของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมไปถึงเฟซบุ๊กส่วนตัว ตลอดจนเครือข่ายของผู้วิจัย

หลังจากที่ได้มีการกระจายแบบสอบถามออนไลน์ออกไปเป็นระยะเวลาประมาณ 45 วัน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 422 ชุด จากนั้นผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและเกณฑ์ต่าง ๆ ของแบบสอบถาม ซึ่งพบว่าไม่มีแบบสอบถามจำนวน 1 ชุดที่ไม่เข้าเกณฑ์เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามขาดคุณสมบัติของการเป็นคนไทย ดังนั้นจึงมีแบบสอบถามจำนวน 421 ชุดที่เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS ตลอดจนวิเคราะห์แก่นความหมาย (Thematic Analysis) โดยอาศัยหลักการและวิธีการของ Braun และ Clarke (2006) เพื่อให้ได้ความคิดเห็นและการรับรู้ของผู้รับสารที่มีต่อภาษาอังกฤษและการใช้ภาษาอังกฤษในสังคมไทยในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งนี้ในขั้นตอนของการวิเคราะห์แก่นความหมายนั้น ผู้วิจัยได้มีแบ่งการทำงานออกเป็น 3 ขั้นตอน กล่าวคือ ผู้วิจัยคนแรกจะทำหน้าที่หารูปแบบทางความหมายที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ จัดกลุ่มทางความหมาย และกำหนดชื่อกลุ่มความหมายแต่ละกลุ่ม จากนั้นผลจากการวิเคราะห์แก่นความหมายในรอบที่ 1 จะได้รับการตรวจสอบจากผู้วิจัยคนที่ 2 และ 3 ในกรณีที่ผู้วิจัยคนที่ 2 และ 3 มีคำถาม ข้อสงสัย หรือข้อเสนอแนะ สิ่งเหล่านี้จะนำมาพูดคุยและถกเถียงจนกว่าจะได้ข้อสรุปร่วมกัน อย่างไรก็ตาม ถ้าหากยังหาข้อสรุปไม่ได้ จะมีการปรึกษาเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาศาสตร์เพื่อให้ได้ข้อสรุปและถือเป็นขั้นสิ้นสุด

เมื่อวิเคราะห์แบบสอบถามในแต่ละส่วนเรียบร้อยแล้ว สิ่งที่ได้จะถูกนำมาสังเคราะห์เพื่ออธิบายการรับรู้การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งนำไปสู่อุดมการณ์และวิถีปฏิบัติทางสังคมจากการปณานาษาอังกฤษในภาษาไทยของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในที่สุด

6. ผลการศึกษาและการอภิปรายผลการศึกษา

ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นจำเป็นต้องทำความเข้าใจการรับรู้ของผู้รับสารซึ่งเป็นปลายทางหลักของการสื่อสารในภาวะวิกฤตนี้ ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน ในที่นี้จะแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและการรับรู้ของผู้รับสารที่มีต่อการปณานาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อันจะนำไปสู่การแสดงให้เห็นอุดมการณ์หรือชุดความคิดของคนในสังคมที่มีต่อการปณานาษาอังกฤษในภาษาไทย ทั้งนี้อุดมการณ์ดังกล่าวนั้นส่งผลต่อวิถีปฏิบัติทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.1 ความคิดเห็น การรับรู้ และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การปณานาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ปรากฏว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 422 คน ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มี 1 คนที่ไม่เข้าเกณฑ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามขาดคุณสมบัติของการเป็นคนไทย ดังนั้นจึงมีแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 421 คนที่จะนำมาใช้วิเคราะห์ในครั้งนี้ ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวครอบคลุมผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และไม่เกิน 65 ปี โดยไม่จำกัดเพศ การศึกษา และอาชีพจากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ผลการศึกษาคือเป็นดังนี้

6.1.1 การรับรู้และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การปณานาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการสำรวจการรับรู้และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การปณานาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 ด้วยการใช่แบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 421 คน สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ความถี่และค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการรับรู้และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ข้อคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	Std. Deviation
1. ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทย	4.22	.721
2. การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ	3.63	1.031
3. การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยทำให้ท่านดูทันสมัยและน่าเชื่อถือ	3.62	1.013
4. การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยสะท้อนสถานภาพทางสังคมของผู้พูด	3.74	1.011
5. การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยเป็นสิ่งที่พบเป็นปกติในชีวิตประจำวัน	4.26	.753
6. การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยมีความจำเป็นในภาวะวิกฤต เช่น การเกิดของโรคอุบัติใหม่	3.99	.811
7. การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในภาษาไทยทำให้ภาษาไทยวิบัติ	2.86	1.275
8. การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยคือการชื่นชมวัฒนธรรมตะวันตก	2.79	1.243
9. การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยคือการโอ้อวดตัวเอง	2.61	1.293
10. ท่านใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยเมื่อพูดถึงเหตุการณ์การแพร่ระบาดของและการป้องกันตัวเองจากการแพร่ระบาดของโควิด 19	3.81	.901
11. ท่านสามารถเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของโควิด 19 เป็นอย่างดี	4.04	.812
12. การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยทำให้สามารถสื่อสารในช่วงการระบาดของโควิด 19 ได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ	3.81	.842
13. การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในช่วงการระบาดของโควิด 19 ทำให้การสื่อสารง่ายและสะดวกมากขึ้น	3.95	.822
14. การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโควิด 19 ทำให้ความน่ากลัวของโรคลดน้อยลง	2.95	1.235
15. การที่ท่านได้ยินการใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยบ่อย ๆ มีผลต่อความเข้าใจการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในช่วงการระบาดของโควิด 19	4.15	.781
16. การที่ท่านไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษอย่างลึกซึ้งทำให้ท่านมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโควิด 19 น้อยลง	2.98	1.254

ตารางที่ 1

ความถี่และค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการรับรู้และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ต่อ)

ข้อคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	Std. Deviation
17. หน่วยงานของรัฐพยายามปิดบังข้อมูลการแพร่ระบาดของโควิด 19 ด้วยการสื่อสารที่ใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทย	2.89	1.290
18. หน่วยงานของรัฐพยายามใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในการสื่อสารช่วงการระบาดของโควิด 19 เพื่อกีดกันคนที่ไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษ	2.87	1.295
19. ท่านจะยังคงใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเมื่อพูดถึงการแพร่ระบาดและการป้องกันตัวเองจากโควิด 19 ต่อไป	3.99	.834

จากตารางแสดงความถี่และค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการรับรู้และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทย และเห็นว่าการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยนั้นเป็นสิ่งที่พบเป็นปกติในชีวิตประจำวัน โดยปรากฏค่าเฉลี่ยสูงถึง 4.22 และ 4.26 ตามลำดับ สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นเรื่องใกล้ตัวที่อยู่ในวิถีชีวิต และการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยกลายเป็นเรื่องปกติทำให้ทุกวันนี้สามารถพบเห็นผู้คนใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยเป็นปกติในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ลักษณะดังกล่าวทำให้ความคิดของคนในสังคมที่ครั้งหนึ่งเคยเชื่อว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีศักดิ์ศรี เป็นเครื่องแสดงออกถึงความทันสมัย เป็นผู้มีการศึกษา สามารถสะท้อนสถานภาพทางสังคมของผู้พูด (Snodin, 2014) ได้เริ่มเปลี่ยนแปลงไป โดยผลจากแบบสอบถามในประเด็นการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยนั้นทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ ทำให้ผู้พูดดูทันสมัยและน่าเชื่อถือ รวมถึงเป็นสิ่งที่สะท้อนสถานภาพทางสังคมของผู้พูด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับปานกลางเท่านั้น โดยปรากฏค่าเฉลี่ยเป็น 3.63 3.62 และ 3.74 ตามลำดับ อีกทั้งยังทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยว่าการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในภาษาไทยนั้นทำให้ภาษาไทยวิบัติ เป็นการชื่นชมวัฒนธรรมตะวันตก และเป็นสิ่งที่ใช้อวดตัวเอง ซึ่งแสดงให้เห็นผ่านค่าเฉลี่ยที่ปรากฏในระดับน้อย คือ 2.86 2.79 และ 2.61 ตามลำดับ

อนึ่ง เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคอุบัติใหม่ ทำให้การสื่อสารเกี่ยวกับโรคดังกล่าวในสังคมไทยมีการใช้คำภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยเป็นจำนวนมาก เนื่องจากยังไม่มีศัพท์บัญญัติในภาษาไทย (อนุชิต ตุ่มณีจินดา และคณะ, 2565, น. 494)

ความจำเป็นในการใช้คำภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยในการสื่อสารลักษณะดังกล่าว สอดคล้องกับความคิดของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่าการใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทย มีความจำเป็นในภาวะวิกฤต โดยปรากฏค่าเฉลี่ยเป็น 3.99 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการเกิดโรคอุบัติใหม่อย่างโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่นับเป็นปรากฏการณ์ครั้งสำคัญของโลกที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตของมนุษย์แทบทุกด้าน และด้วยเหตุนี้จึง พบว่าเมื่อต้องสื่อสารหรือพูดถึงเหตุการณ์การแพร่ระบาดและการป้องกันตนเองจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้ตอบแบบสอบถามจะใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทย โดยปรากฏค่าเฉลี่ยเป็น 3.81

สืบเนื่องจากการที่ใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยกลายเป็นเรื่องปกติในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ประกอบกับความจำเป็นของการใช้คำภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยในการสื่อสารในภาวะวิกฤตดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยบ่อย ๆ มีผลต่อความเข้าใจการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้มีความเห็นว่าการใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยนั้นช่วยให้สามารถสื่อสารในช่วงที่มีการระบาดของโรคได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รวมถึงทำให้การสื่อสารง่ายและสะดวกมากขึ้น โดยปรากฏค่าเฉลี่ยเป็น 4.04 4.15 3.81 และ 3.95 ตามลำดับ และด้วยเหตุที่ผู้ตอบแบบสอบถามคุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษ สามารถเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นอย่างดี จึงทำให้มีความคิดว่าแม้ว่าจะมีการใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยในช่วงที่มีการระบาดของโรคก็ไม่ส่งผลให้ความน่ากลัวของโรคลดลง อีกทั้งยังไม่ส่งผลต่อความวิตกกังวลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรค รวมถึงทำให้ไม่คิดว่าใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในการสื่อสารช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหน่วยงานภาครัฐเป็นการพยายามปิดบังข้อมูล และเป็นการกีดกันคนที่ไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษ โดยปรากฏค่าเฉลี่ยประเด็นดังกล่าวในระดับน้อย คือ 2.95 2.98 2.89 และ 2.87 เท่านั้น ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดว่าจะยังคงใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเมื่อพูดถึงการแพร่ระบาดและการป้องกันตัวเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อไป โดยปรากฏค่าเฉลี่ยสูงถึง 3.99

6.1.2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์แก่นสาระสำคัญ (Thematic analysis) จากข้อมูลความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแบ่งออกเป็นแก่นสาระสำคัญทั้งสิ้น 6 แก่นสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1) ความจำเป็นของการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทย

จากการวิเคราะห์แก่นความของข้อเสนอแนะที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ นั้นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นเป็นเรื่องปกติ เนื่องจากภาวะวิกฤตดังกล่าวไม่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยมาก่อนทำให้การบัญญัติศัพท์ภาษาไทยจึงไม่อาจสามารถทำได้ทัน ดังนั้นการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยจึงเป็นการช่วยเติมเต็มช่องว่างในช่วงของการสื่อสารในภาวะวิกฤต

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าทางภาครัฐและศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะพยายามแปลคำศัพท์ต่าง ๆ เป็นภาษาไทยแต่ก็อาจไม่สามารถทำได้อย่างทันทั่วทั้งที่ และที่สำคัญคือการแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยอาจทำให้คำที่แปลมามีความเยิ่นเย้อ ไม่กระชับชัดเจน หรือแม้กระทั่งทำให้ความหมายผิดเพี้ยนไปไม่ตรงกับคำต้นทางที่เป็นภาษาอังกฤษ ดังข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยในประเด็นดังกล่าวนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าเป็นเพราะในการแปลคำศัพท์ที่เป็นคำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์เมื่อนำมาแปลเป็นภาษาไทยมักจะคำนึงถึงความสละสลวย ความเป็นทางการ และบ่อยครั้งที่ต้องอาศัยบริบทในการตีความและทำความเข้าใจ ดังนั้นการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยเมื่อเป็นคำศัพท์เทคนิค จึงช่วยทำให้สามารถเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว เช่น

“การใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยในช่วงที่มีโรคระบาดสามารถเข้าใจได้ว่าเป็นศัพท์ทางการแพทย์หรือศัพท์เฉพาะที่บางครั้งเมื่อต้องแปลเป็นภาษาไทยอาจมีความยุ่งยากและทำให้คนเข้าใจไม่ตรงกัน เพราะภาษาไทยมักใช้คำสวยหรูในการแปลคำหรือวลีหนึ่งจากต่างประเทศหรือบางครั้งต้องใช้บริบทช่วยเสริมในการอธิบาย ข้อดีของการปนในภาษาคือเข้าใจได้เร็วหรือเห็นภาพและไม่ต้องอธิบายเยอะ”

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษยังช่วยให้สามารถทำความเข้าใจกับชาวต่างประเทศได้ง่ายมากขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นการแบ่งปันข้อมูลไปยังประเทศต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นการใช้ภาษาอังกฤษจึงช่วยให้การสื่อสารกับนานาชาติสามารถทำได้สะดวกมากขึ้น

2) การหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทย

แม้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเห็นตรงกันถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษในการสื่อสารในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่ก็อาจมีประชาชนอีก

จำนวนไม่น้อยที่อาจได้รับผลกระทบจากการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เพราะระดับการศึกษาที่แตกต่างกันอาจส่งผลให้ผู้รับสารแต่ละคนมีความรู้ความเข้าใจคำศัพท์ ภาษาอังกฤษที่ต่างกันออกไป ซึ่งอาจส่งผลต่อการควบคุมการแพร่ระบาดและการป้องกันการเจ็บป่วยรวมไปถึงการดูแลตนเองของประชาชน เช่น

“การใช้ภาษาอังกฤษปนในการสื่อสารอาจทำให้ประชาชนบางส่วน ไม่เข้าใจและมีผลให้ปฏิบัติตนไม่ถูกต้อง”

จากความคิดเห็นข้างต้น การใช้ภาษาไทยอาจช่วยให้การสื่อสารในภาวะวิกฤตที่มีการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ก็ยังมีผลจำเป็น อย่างไรก็ตามภาษาไทยที่ใช้ก็ก็ต้องมีความชัดเจน ไม่กำกวมด้วยเช่นกัน

“ในการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเมื่อพูดถึงเรื่องโควิด 19 แต่ก็เป็นเพราะระดับการศึกษาที่ทำให้เข้าใจคำศัพท์เหล่านั้น จึงคิดว่าการประกาศข่าวสารต่าง ๆ ที่ต้องการสื่อไปยังคนหมู่มาก ควรใช้ภาษาอังกฤษให้น้อยที่สุดและอย่าใช้ภาษาไทยที่กำกวม”

3) การยอมรับการเปลี่ยนแปลงของการใช้ภาษา

จากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงให้เห็นความคิดว่าการเปลี่ยนแปลงของภาษาและการใช้ภาษานั้นเป็นเรื่องปกติที่ภาษาต้องเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัยและความจำเป็นในการสื่อสาร โดยเฉพาะการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยเมื่อยังไม่มีศัพท์ที่ชัดเจนรองรับกับความจำเป็นในการสื่อสารในภาวะวิกฤต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้ภาษาไทยยังมีผู้ใช้ต่อไปเรื่อย ๆ

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีกว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับการใช้ภาษานั้นเป็นข้อตกลงของคนส่วนใหญ่ในสังคม ทั้งนี้เพราะผู้ใช้ภาษามีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร และการที่ภาษาไทยสามารถปรับตัวไปตามความต้องการของคนส่วนใหญ่เนื่องที่ทำให้ภาษาไทยยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น

“ภาษาไทย จะมีวิวัฒนาการไปในทิศทางใด อยู่ที่วิวัฒนาการของคนกลุ่มใหญ่ การปรับเปลี่ยนให้ทันต่อเหตุการณ์ เป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้ภาษาไทยยังคงอยู่”

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวทำให้เห็นว่า ภาษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามพลวัต ความซับซ้อน และวิกฤตทางสังคม โดยการเปลี่ยนแปลงและการยอมรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง หากแต่ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจ และการยอมรับร่วมกันของชุมชนภาษาหรือผู้ใช้ภาษาส่วนใหญ่ในสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นลักษณะธรรมชาติของภาษาที่ยังคงใช้งานอยู่ แม้ว่า การเปลี่ยนแปลงของภาษาจะถูกต่อต้านในช่วงแรกเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น แต่ถ้าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลดีหรือเป็นประโยชน์กับผู้ใช้ภาษา การเปลี่ยนที่เกิดขึ้นก็จะกลายเป็นที่ยอมรับและกลายเป็นมาตรฐานการใช้ภาษาแบบใหม่ในที่สุด

4) ความถูกต้องของข้อมูลที่ให้โดยศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ข้อเสนอแนะที่พบในแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่าความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลข่าวสารที่ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งออกมานั้นก็มีความสำคัญ เช่น

“ปัญหาอาจไม่ได้มาจากภาษามากนัก แต่มาจากการเสนอข่าวที่บิดเบือนและการเผยแพร่ข่าวปลอม ... ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโควิด 19 จาก การสื่อสารของรัฐ สู่ประชาชน เข้าใจได้ แต่เป็นเรื่องจริงหรือไม่ ไม่สามารถ วัดได้จากข้อมูลที่เรารับจากรัฐบาล เพราะเป็นแหล่งข้อมูลเพียงทางเดียว”

5) คำแนะนำต่าง ๆ

นอกจากความคิดเห็นเพิ่มเติมที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีต่อการป็นภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ยังให้คำแนะนำอื่น ๆ เพิ่มเติมอีกด้วย ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 4 ประเด็นดังต่อไปนี้

(ก) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการสื่อสารในภาพรวมของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

คำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น ผู้ตอบแบบสอบถามได้เน้นไปที่เนื้อหาที่ต้องสั้น กระชับ เข้าใจง่าย รวมไปถึงความรวดเร็วและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เช่น

“อยากได้เนื้อหาสั้น กระชับ เข้าใจ ง่าย เร็ว”

(ข) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทย

จากข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยพบว่า ผู้รับสารไม่ได้มีความรู้สึกเชิงลบกับการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยในช่วงภาวะวิกฤตของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และไม่ได้ประสงค์ให้ทางภาครัฐต้องบัญญัติคำออกมาให้ทันกับการสถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้น เพียงแต่ประสงค์ให้ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายพร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ความหมายนั้นให้แพร่หลายในวงกว้างเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน เช่น

“ควรให้คำจำกัดความภาษาไทยของคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า หมายถึงอะไร แทนที่จะเป็นการนิยามศัพท์ในภาษาไทย เพราะจะได้คำศัพท์ที่ยังสากล และเข้าใจความหมายของคำศัพท์คำนั้น”

(ค) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษ

ผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้ถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษทั้งในฐานะเครื่องมือการสื่อสารในบริบทระหว่างวัฒนธรรมและเครื่องมือในการสื่อสารในภาวะวิกฤตที่ยังไม่มีศัพท์บัญญัติภาษาไทยรองรับ โดยเฉพาะเมื่อต้องกล่าวถึงความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ และการระบาดของโรคอุบัติใหม่ที่ไม่เคยเกิดขึ้นกับมวลมนุษยชาติมาก่อนอย่างการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากความจำเป็นดังกล่าวทำให้ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยได้ ซึ่งสถานการณ์การใช้ภาษาดังกล่าวนี้ก็สอดคล้องไปกับสถานการณ์ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติหรือภาษาราชการ ดังนั้นสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และผลจากการต้องเปลี่ยนที่ทำงานจากการทำงานในสำนักงานมาเป็นการทำงานจากบ้าน (work from home) จึงกลายเป็นโอกาสที่คนไทยจะได้พัฒนาความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษมากขึ้น โดยภาครัฐต้องจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่การศึกษาขั้นต้น ซึ่งจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะ เช่น

“ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรค คนส่วนใหญ่อยู่บ้าน ใช้ภาษาอังกฤษออนไลน์หรือที่เกี่ยวข้องกับงาน ควรประชาสัมพันธ์วิธีใช้ภาษาอังกฤษในช่วงสถานการณ์นี้เพื่อพัฒนาตัวเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป”

“การศึกษาพื้นฐานของประชาชนควรมีภาษาอังกฤษให้ได้เล่าเรียนตั้งแต่ยังเล็ก”

(ง) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลวิจัย

นอกจากข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การป็นภาษาอังกฤษในภาษาไทย และการพัฒนาศักยภาพภาษาอังกฤษของคนไทยแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามยังได้ให้คำแนะนำในการทำวิจัยอีกด้วย โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับช่วงเวลาของการทำวิจัย กล่าวคือ การทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะวิกฤตควรจะทำในช่วงเริ่มต้นของการแพร่ระบาดทั้งนี้เพื่อความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลที่ได้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ของผู้รับสาร เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามอาจจำปัญหาหรือความยุ่งยากในการทำความเข้าใจคำศัพท์ที่ตนเองได้ยินเป็นครั้งแรกไม่ได้ ทั้งนี้เพราะในช่วงระยะเวลา 2-3 ปีของการแพร่ระบาดผู้รับสารอาจทำให้ผู้รับสารคุ้นชินกับคำศัพท์ต่าง ๆ และใช้คำศัพท์เหล่านั้นจนเคยชินในชีวิตประจำวันแล้ว

(6) การดำเนินการทำงานของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการจัดข้อมูลข้อเสนอแนะเป็นกลุ่มต่าง ๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้ดำเนินการทำงานของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเฉพาะการให้ข้อมูลที่ไมครบทุกด้าน หรือมุ่งเน้นไปที่วิธีการสื่อสารเท่านั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมด้านอื่น ๆ เช่น

“ศบค. ลด empathy ต่อสังคม ทำให้การสื่อสารที่ดี กลายเป็นการลอยตัวอยู่เหนือปัญหา มองไม่เห็นว่โรคระบาดส่งผลต่อชีวิตผู้คนในมิติต่าง ๆ”

ข้อมูลจากแบบสอบถามและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่าง ๆ นับเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการสื่อสารในภาวะวิกฤต การป็นภาษาอังกฤษในภาษาไทย และการพัฒนางานวิจัยในอนาคต

6.2 อุดมการณ์และวิถีปฏิบัติทางสังคมจากการป็นภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการศึกษาการป็นภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารของของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอดจนการสำรวจความคิดเห็น การรับรู้ และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การป็นภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แสดงให้เห็นอุดมการณ์หรือชุดความคิดของคนในสังคมที่มีต่อการป็นภาษาอังกฤษในภาษาไทย ซึ่งอุดมการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อวิถีปฏิบัติทางสังคมโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในการสื่อสารของคนใน

สังคมในยุคปัจจุบันที่ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการใช้ชีวิต โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.2.1 อุดมการณ์ที่สะท้อนจากการป็นภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ภาษาเป็นเครื่องแสดงอุดมการณ์ โดยการใช้ภาษาเป็นกระบวนการทางสัญลักษณ์ที่ทำให้เห็นอำนาจและพลังของภาษาที่มีอิทธิพลต่อบุคคล การกระทำของบุคคล และกิจกรรมในสังคมโดยรวม ทั้งนี้ อุดมการณ์เป็นระบบความคิดความเชื่อพื้นฐานที่บุคคลในชุมชนวิถีปฏิบัติเดียวกันมีอยู่ร่วมกัน (จันทิมา อังคพณชกิจ และคณะ, 2563)

van Dijk (1995) อธิบายว่าอุดมการณ์เป็นมุมมองและการรับรู้ทางสังคมของกลุ่มบุคคลในสังคมเดียวกันที่แสดงออกอย่างไม่ปรากฏชัด จับต้องไม่ได้ แต่แฝงอยู่ทุกแห่งในวิถีปฏิบัติของบุคคล รวมไปถึงการใช้ภาษาด้วย โดยอุดมการณ์นี้มีอิทธิพลในการควบคุมความคิดและทัศนคติของบุคคล กล่าวได้ว่าอุดมการณ์เป็นระบบความคิดความเชื่อที่สมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมซึ่งมีส่วนในการควบคุมพฤติกรรมและการกระทำของสมาชิกในสังคม

จากการศึกษาการป็นภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารของของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอดจนการใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็น การรับรู้ และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การป็นภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 421 คน สะท้อนให้เห็นอุดมการณ์เกี่ยวกับความสำคัญของภาษาอังกฤษของคนในสังคมไทย โดยอุดมการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคนในสังคมไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษในฐานะเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร

ในปัจจุบันไม่มีใครสามารถปฏิเสธความสำคัญและอิทธิพลของภาษาอังกฤษที่ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา หรือแม้กระทั่งการเมืองได้ โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่สังคมส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะเป็นสังคมพหุภาษาและพหุวัฒนธรรมมากขึ้น ภาษาอังกฤษได้กลายมาเป็นภาษากลางเพื่อการสื่อสารที่ใช้สำหรับติดต่อสื่อสารระหว่างผู้คนที่มีความรู้ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (อนุชิต ตุ่มณีจินดา, 2565) ลักษณะดังกล่าวส่งผลให้คนทั่วโลกหันมาใส่ใจและสนใจการใช้ภาษาอังกฤษ ทำให้ภาษาอังกฤษยังมีบทบาทและความสำคัญมากยิ่งขึ้น

อนึ่ง จากวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่คนทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ก็นับว่ามีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้คนเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการสื่อสาร ดังที่อนุชิต ตุ่มณีจินดา และคณะ (2565) ได้นำเสนอว่าโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นเป็นโรคอุบัติใหม่ที่ไม่เคยพบการระบาดมาก่อนในมนุษย์ (กระทรวงสาธารณสุข, กรมการควบคุมโรค, 2563) ถือเป็นโรคระบาดที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกยังไม่สามารถรับมือหรือเตรียมการรองรับและแก้ไขปัญหาได้ ประเทศต่าง ๆ จึงเฝ้าระวัง

รวมถึงติดตามความเคลื่อนไหวของโรคระบาดและพยายามช่วยกันหาทางยับยั้งและรับมือกับการระบาดของโรค ทั้งนี้ในการรายงานความเป็นไปของโรคอุบัติใหม่ดังกล่าว มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษและมีการนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษมากที่สุด (Jang & Choi, 2020; Piller et al., 2020; Zheng, 2020) เช่น การรายงานผลการประชุมขององค์การอนามัยโรค (WHO) การรายงานภาพรวมของการแพร่ระบาดประจำวันของสำนักข่าว BBC และ CNN เพื่อให้คนจากทั่วโลกได้รับรู้ข้อมูลและสามารถติดตามข่าวสารเกี่ยวกับโรคระบาดที่เกิดขึ้นใหม่นี้ได้อย่างทันทั่วถึงไปพร้อม ๆ กัน

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะภาษาโลกโดยถูกนำมาใช้เป็นภาษากลางในการสื่อสารในภาวะวิกฤตให้คนทั่วโลกได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคระบาดที่เกิดขึ้นใหม่และเป็นเรื่องใหม่สำหรับมนุษย์ทุกคนในโลก สำหรับประเทศไทยนั้นก็ประเทศหนึ่งที่ต้องอาศัยข้อมูลต่าง ๆ จากนานาชาติเพื่อประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ภายในประเทศ ทั้งสถานการณ์ความรุนแรงของการแพร่ระบาด วิธีการรักษา รวมถึงการพัฒนาวัคซีน แต่เนื่องจากประเทศไทยยังไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ โลกจึงทำให้ยังไม่มีคำศัพท์ที่เป็นภาษาไทยเพื่อใช้ในการสื่อสาร (อนุชิต ตุ่มฉวีจินดา และคณะ, 2565) ซึ่งจากการศึกษาพบว่าในการนำเสนอข้อมูลการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทยมีการนำคำศัพท์ในภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ปนในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก

จากการที่มีการนำภาษาอังกฤษมาใช้ปนในภาษาไทยเป็นจำนวนมากนั้นสามารถสะท้อนให้เห็นอุดมการณ์เกี่ยวกับความบริสุทธิ์ของภาษาที่เกิดขึ้นในสังคมไทย กล่าวคือภาษานั้นย่อมต้องมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของภาษา ทั้งนี้ความเชื่อที่ว่า 1 ภาษาเท่ากับ 1 ชาติ อาจใช้ไม่ได้ในสังคมในยุคปัจจุบันที่มีความเป็นพหุภาษาและพหุวัฒนธรรมมากขึ้น โดยเมื่อคนในสังคมมีการติดต่อกับนานาชาติ ย่อมต้องมีการรับและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันเกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการรับภาษาของประเทศต่าง ๆ มาใช้ในภาษาของตนด้วย ดังนั้นการที่สังคมไทยมีการรับและใช้ภาษาอังกฤษปนในการสื่อสารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นจึงถือเป็นปรากฏการณ์ปกติที่สามารถเกิดขึ้นได้ โดยที่ไม่ถือว่าเป็นการทำให้ภาษาไทยนั้นแปดเปื้อนหรือกลายเป็นภาษาที่ไม่บริสุทธิ์ รวมถึงไม่ได้เป็นการทำให้ภาษาไทยนั้นวิบัติ ในทางกลับกันการใช้คำภาษาอังกฤษนั้นอาจช่วยให้การสื่อสารกระชับ ชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากขึ้นอีกด้วย

นอกจากนี้จากผลการสำรวจการรับรู้และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังพบว่าคนในสังคมไทยมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค โดยมีความเห็นว่าการใช้คำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยทำให้สามารถสื่อสารในช่วงที่มีการระบาดของโรคได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รวมถึงทำให้

การสื่อสารง่ายและสะดวกมากขึ้น อีกทั้งคนในสังคมยังเห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นเรื่องใกล้ตัวที่อยู่ในวิถีชีวิต และการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยเป็นเรื่องปกติในการสื่อสารในชีวิตประจำวันอีกด้วย

ผลการศึกษาที่พบในงานวิจัยนี้สอดคล้องกับที่ Zheng (2020) กล่าวว่า ในปัจจุบันภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาหลักและเป็นภาษากลางของโลกในการรองรับและจัดการกับภาวะฉุกเฉิน โดยการเผยแพร่ข้อมูลการแพร่ระบาดนั้นไม่อาจจำกัดอยู่เพียงการให้ข้อมูลกับประชาชนภายในประเทศเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการแบ่งปันข้อมูลเพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหาาร่วมกันในเวทินานาชาติอีกด้วย Zheng ได้เสนอว่า ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น ภาษาอังกฤษได้กลายเป็นภาษาที่มีอำนาจและมีความสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลซึ่งสะท้อนให้เห็นอุดมการณ์การให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษ และแสดงให้เห็นความจำเป็นขององค์ความรู้ในตัวภาษาเพื่อสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษาที่พบการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารของของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นจำนวนมาก ประกอบกับผลจากการสำรวจการรับรู้และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แสดงให้เห็นว่าคนในสังคมไทยมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคนั้น แสดงให้เห็นบทบาทและความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารที่ปรากฏในสังคมไทย โดยการใช้ภาษาอังกฤษนั้นมีความจำเป็นในการสื่อสาร โดยเฉพาะการสื่อสารในภาวะวิกฤต โดยการใช้ภาษาอังกฤษมีส่วนทำให้การสื่อสารง่ายและสะดวกมากขึ้น รวมไปถึงสะท้อนให้เห็นอุดมการณ์เกี่ยวกับความบริสุทธิ์ของภาษา โดยการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยไม่ควรถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ทำให้การใช้ภาษาวิบัติ แต่ควรถูกมองว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การสื่อสารในภาวะวิกฤตเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์และในยุคที่ภาษาอังกฤษมีฐานะเป็นภาษากลางของโลก

6.2.2 วิถีปฏิบัติทางสังคมจากการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากการศึกษาการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารของของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอดจนการใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็น การรับรู้ และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่สะท้อนให้เห็นอุดมการณ์เกี่ยวกับความสำคัญของภาษาอังกฤษในสังคมไทยและอุดมการณ์เกี่ยวกับความบริสุทธิ์ของภาษาตั้งที่กล่าวมาแล้วข้างต้น อุดมการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อความคิด ทัศนคติ

ตลอดจนส่งผลให้พฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารของคนในสังคมไทยมีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไป เห็นได้จากแนวปฏิบัติในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในรูปแบบที่เป็นทางการในสังคมไทย กล่าวคือ การสื่อสารที่เป็นทางการโดยเฉพาะการสื่อสารด้วยการเขียน ไม่ว่าจะเป็นบันทึก ประกาศ หรือจดหมายราชการมีแนวปฏิบัติที่พึงหลีกเลี่ยงเกี่ยวกับการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศหรือไม่ใช้คำภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น เนื่องจากการใช้คำภาษาต่างประเทศอาจทำให้เกิดการสื่อความหมายที่ไม่ชัดเจน หรือผิดพลาดถ้าผู้ส่งสารหรือผู้รับสารขาดความสันทัดในภาษานั้น ๆ (คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552; คณาจารย์สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2553; จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ อารียา หุตินทะ, 2555; โชษิตา มณีใส, 2555) ทั้งนี้แม้ว่าคนไทยจะมีโอกาสได้เรียนและใช้ภาษาต่างประเทศมากขึ้น แต่ก็มิใช่ว่าทุกคนจะสามารถเข้าใจภาษาต่างประเทศได้ถูกต้องตรงกัน ด้วยเหตุนี้จึงมีแนวปฏิบัติในการหลีกเลี่ยงการใช้คำภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเขียนที่เป็นทางการเพื่อให้สื่อสารได้อย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม จากความสำคัญของภาษาอังกฤษและความจำเป็นในการสื่อสารในสถานการณ์ฉุกเฉินที่ต้องอาศัยความรู้ทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพเข้ามามีจัดการสื่อสารข้อมูลที่เป็นปรากฏการณ์ใหม่ซึ่งยังไม่มีคำศัพท์ใช้เป็นภาษาไทยทำให้การสื่อสารมีการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังที่ปรากฏคำภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมากใช้ปนในภาษาไทยในการสื่อสารของของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แม้ว่าจะเป็นการสื่อสารที่เป็นทางการอย่างหนังสือสั่งการก็ตาม

นอกจากนี้ จากการศึกษาของปรารธนา กาลเนากุล (2544) และพรธมทิวา อินตะ (2555) ที่พบว่า แม้ว่าจะมีความพยายามอย่างต่อเนื่องของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาในการรณรงค์ให้คนไทยใช้ภาษาไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในอดีตคนในสังคมอาจมีความคิดว่าการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยนั้นจะทำให้ภาษาไทยไม่บริสุทธิ์หรือแม้กระทั่งอาจทำให้ภาษาไทยวิบัติ อีกทั้งหากต้องใช้ภาษาแบบแผนที่เป็นทางการต้องใช้คำศัพท์ที่เป็นภาษาวิชาการ และใช้ศัพท์บัญญัติที่เป็นคำที่ราชบัณฑิตยสภากำหนดและผู้ใช้ภาษายอมรับ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สาขาวิชาศิลปศาสตร์, 2561) แต่จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่ทำให้ยังไม่มีศัพท์บัญญัติภาษาไทยใช้ในการสื่อสารเกี่ยวกับโรคดังกล่าวจึงยากที่จะปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงการใช้คำภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ ส่งผลให้เกิดการใช้คำภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมากปนอยู่ในภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทั้งการใช้คำทับศัพท์ ศัพท์บัญญัติ และการปนภาษา ซึ่งการใช้คำภาษาอังกฤษในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นอาจช่วยให้การสื่อสารกระชับ ชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงสามารถช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ที่ทำงานร่วมกับหน่วยงาน

นานาชาติสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์เฉพาะบางอย่างได้ดีมากขึ้นอีกด้วย (อนุชิต ตูมณีจินดา และคณะ, 2565)

ปรากฏการณ์ทางภาษาดังกล่าวนอกจากจะสะท้อนวิถีปฏิบัติของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของภาษาที่ย่อมเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการที่สังคมมนุษย์มีความเป็นพลวัต รวมทั้งมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้สังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น ภาษาที่มนุษย์ใช้จึงถูกปรับไปตามสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม ความจำเป็นและความต้องการของผู้ใช้ภาษาซึ่งมีความหลากหลายมากขึ้น (อนุชิต ตูมณีจินดา, 2566) ทั้งนี้หากผู้ใช้ภาษาไม่รู้จักรับตัวและภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ภาษาไทยก็คงไม่ต่างอะไรกับภาษาที่ตายไปแล้ว

อนึ่ง การใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น มีการเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลา ซึ่งแสดงให้เห็นพัฒนาการของการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งขอบเขตของภาษาหรือการแบ่งแยกภาษาที่ลดลงไปเรื่อย ๆ ตามความคุ้นเคยของผู้ใช้ภาษา กล่าวคือ ในช่วงแรกของการระบาดการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยจะใช้การแปลศัพท์หรือการแปลแนวคิด โดยใส่คำหรือวลีภาษาอังกฤษกำกับไว้ในวงเล็บ แต่เมื่อเวลาผ่านไป ผู้รับสารมีความคุ้นเคยกับคำศัพท์หรือวลีที่เป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น จึงเริ่มเห็นการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียวมากขึ้น ซึ่งในการเขียนคำภาษาอังกฤษตามที่ปฏิบัติกันมานั้น จะมีการเว้นวรรคทั้งหน้าและหลังคำภาษาอังกฤษที่ใช้ผสมกับภาษาไทยเพื่อแยก 2 ภาษาออกจากกัน อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาผ่านไป คำหรือวลีภาษาอังกฤษที่เป็นที่นิยมใช้มีแนวโน้มสูงที่จะกลายเป็นคำทับศัพท์ในภาษาไทย หรือถูกถ่ายทอดเสียงโดยใช้อักษรไทยนั่นเอง

สิ่งที่น่าสังเกตคือ เมื่อคำยืมจากภาษาอังกฤษกลายเป็นคำทับศัพท์ในภาษาไทยแล้ว เครื่องหมายวงเล็บและการเว้นวรรคที่ครั้งหนึ่งเคยแยก 2 ภาษาคือภาษาไทยและภาษาอังกฤษออกจากกันนั้นจะค่อย ๆ หายไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่เป็นนิยมและใช้จนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนไทย และอาจกลายเป็นศัพท์บัญญัติใหม่ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานในที่สุด เช่น มาสก์ เจล แอป ซึ่งการหายไปของวงเล็บและการเว้นวรรคดังกล่าว ทำให้ทั้ง 2 ภาษากลายเป็นเนื้อเดียวกัน และกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารในภาวะวิกฤต

สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น เกิดขึ้นกับภาษาเขียนที่มีรูปแบบเฉพาะและมีกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดกว่า และเปลี่ยนแปลงช้ากว่าภาษาพูดค่อนข้างมาก และที่สำคัญไปกว่านั้นคือ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นในเอกสารราชการของประเทศไทยที่ถูกบังคับให้ใช้ภาษาราชการของประเทศ (official language) หรือต้องใช้ภาษาไทยเป็นหลัก

การเปลี่ยนแปลงลักษณะดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นไม่ถนัด และเมื่อเกิดขึ้นจึงมีนัยสำคัญทางภาษาและทางสังคม

นอกจากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น จากการศึกษายังพบว่าแต่เดิมคนในสังคมคิดว่าภาษาอังกฤษถือเป็นเครื่องมือในการสร้างความทันสมัยให้กับผู้ใช้ภาษา เป็นสิ่งสะท้อนสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาของผู้พูด โดยเฉพาะในสังคมเมือง (Snodin, 2014) แต่จากผลการสำรวจการรับรู้และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งได้จากการเก็บแบบสอบถามในงานวิจัยนี้พบว่าความคิดความเชื่อที่ว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีศักดิ์ศรีเป็นเครื่องแสดงออกถึงความทันสมัย เป็นผู้มีการศึกษา สามารถสะท้อนสถานภาพทางสังคมของผู้พูดได้นั้นเริ่มมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ คนในสังคมเริ่มคุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น โดยภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาที่เป็นส่วนหนึ่งของการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทำให้คนในสังคมมองว่าภาษาอังกฤษคือ “เครื่องมือในการสื่อสาร” ที่ช่วยให้การสื่อสารในภาวะวิกฤตมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถสื่อสารได้สะดวกและชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะในการสื่อสารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจในวงกว้างทั้งกับเจ้าหน้าที่รัฐเองและประชาชนโดยทั่วไป

จากที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์เกี่ยวกับความสำคัญของภาษาอังกฤษและอุดมการณ์เกี่ยวกับความบริสุทธิ์ของภาษาที่สะท้อนผ่านการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารของของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อวิถีปฏิบัติทางสังคมของคนในสังคมไทย โดยเฉพาะวิถีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในการสื่อสารของคนในสังคมในยุคปัจจุบันที่ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการใช้ชีวิต อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและเกิดเป็นแนวปฏิบัติแบบใหม่สำหรับการใช้ชีวิตวิถีใหม่ที่มีแนวโน้มแตกต่างไปจากเดิม กล่าวคือ ภาษาอังกฤษกลายมาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สามารถใช้ในการสื่อสารได้ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยช่วยให้การสื่อสารสั้น กระชับ แต่สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง

7. สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับสารที่มีต่อการสื่อสารและการรับรู้เกี่ยวกับการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในบริบทการสื่อสารในภาวะวิกฤตของ

โรคอุบัติใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนในวงกว้างนั้น ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการสื่อสารเนื่องจากยังไม่มีรูปภาษามารองรับ ทำให้มีการนำคำศัพท์ภาษาอังกฤษจำนวนมากมาใช้ในการสื่อสาร โดยที่การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษนั้นสามารถทำให้การสื่อสารสั้น กระชับ และได้ข้อมูลชัดเจนกว่าการใช้ภาษาไทยโดยเฉพาะกับการอธิบายแนวคิดและเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์ที่ยังไม่มีศัพท์บัญญัติภาษาไทย

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีศัพท์บัญญัติภาษาไทย แต่ผู้ตอบแบบสอบถามก็ยังคงคิดว่าคำศัพท์ภาษาอังกฤษสามารถสื่อสารได้อย่างตรงไปตรงมามากกว่า นอกจากนี้ยังพบอีกว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้คิดว่าการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยจะก่อให้เกิดผลเสียกับภาษาไทยหรือทำให้ภาษาปนเปื้อนอย่างที่เคยเป็นมา แต่กลับมองว่าภาษาอังกฤษคือเครื่องมือในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะเกิดประโยชน์สูงสุดเมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่ใช้และใช้คำศัพท์นั้นอย่างต่อเนื่อง

ความคิดเห็น การรับรู้ และความเข้าใจของผู้รับสารที่มีต่อการใช้การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยในการสื่อสารในช่วงการระบาดของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สะท้อนให้เห็นอุดมการณ์ของคนในสังคมที่มีต่อการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทย กล่าวคือ คนในสังคมไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษในฐานะเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารที่มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิต โดยการใช้ภาษาอังกฤษนั้นมีความจำเป็นในการสื่อสาร ทำให้การสื่อสารง่ายและสะดวกมากขึ้น โดยเฉพาะการสื่อสารในภาวะวิกฤต นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นอุดมการณ์เกี่ยวกับความบริสุทธิ์ของภาษา โดยการใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยไม่ได้เป็นการทำให้การใช้ภาษาวิบัติ แต่การใช้ภาษาอังกฤษถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การสื่อสารในภาวะวิกฤตเป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้นในยุคที่ภาษาอังกฤษมีฐานะเป็นภาษากลางของโลก

อุดมการณ์เกี่ยวกับความสำคัญของภาษาอังกฤษและอุดมการณ์เกี่ยวกับความบริสุทธิ์ของภาษาดังที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลต่อวิถีปฏิบัติทางสังคมของคนในสังคมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด ตลอดจนส่งผลให้พฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารของคนในสังคมไทยมีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ คนในสังคมใช้ภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยในการสื่อสารมากขึ้นทั้งการสื่อสารที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน ส่งผลให้คนในสังคมเริ่มคุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น โดยภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาที่เป็นส่วนหนึ่งของการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารที่ช่วยให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพไม่แตกต่างจากภาษาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง/References

- กระทรวงสาธารณสุข. (2566). สถานการณ์การผู้ป่วย COVID-19 ภายในประเทศ. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2566, จาก <https://ddc.moph.go.th/covid19-dashboard/>
- กระทรวงสาธารณสุข, กรมควบคุมโรค. (2563). โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2565, จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/faq_more.php
- กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย. (2563). รายงานตัวชี้วัด กพร. กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงาน ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://apps.hpc.go.th/dl/web/upFile/2021/01-10140-20210131151114/300669a103e206196ceb0db80d33c9e2.pdf>
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2552). การใช้ภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณาจารย์สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2553). ภาษาไทยกับการสื่อสาร (พิมพ์ครั้งที่ 5). ต้นไม้.
- จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2561). การวิเคราะห์ข้อความ (พิมพ์ครั้งที่ 2, แก้ไขปรับปรุง). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จันทิมา อังคพณิชกิจ, อธิชาติ โรจนะหัสติน, และทรงพล อินทเคียร. (2563). ภาษา การสื่อสาร และโรคซึมเศร้า : การสำรวจเบื้องต้นเพื่อเข้าใจโรคซึมเศร้าและผู้มีภาวะซึมเศร้าในสังคมไทย. อมรินทร์ พรินตติ้ง.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ อารีญา หุตินทะ (บรรณาธิการ). (2555). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โชษิตา มณีใส. (2555). การใช้ภาษาไทยเพื่อประสิทธิผล (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐวัฒน์ คณารักสมบัติ. (2563). กลยุทธ์การสื่อสารสุขภาพทางสื่อโฆษณาออนไลน์ในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 9(2), 160-171.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์ : แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณิชาพัชร์ ประสงค์มิ่งคล, สุภาภรณ์ ศรีดี, กานต์ บุญศิริ, และสมาน งามสนิท. (2566). การสื่อสารในภาวะวิกฤตการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผ่านเฟซบุ๊กไทยรัฐโควิดของกระทรวงสาธารณสุข. วารสารศิลปการจัดการ, 7(1), 227-247.

- ทิพย์สุดา นัยทรัพย์. (2535). ตำรา-เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 58 หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู : ภาษากับวัฒนธรรม. โรงพิมพ์การศาสนา.
- ประภาวิชญ์ พันสทรัพย์สุข, รัตนา บุญอ่วม, กานต์ บุญศิริ, และสมาน งามสนิท. (2565). การสื่อสารในภาวะวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของประเทศไทย. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 7(2), 32-40.
- ปรารธนา กาลเนากุล. (2544). การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของรายการโทรทัศน์ : ลักษณะ ทักษะคิด การรับรู้และแรงจูงใจ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- พรรณทิวา อินตะ. (2555). การปนภาษาอังกฤษในนิตยสารภาษาไทย. พินเนศวร์สาร, 8(1), 33-42.
- ภวิทร์ ศรีเกษมสุข และ ชาทรี ใต้ฟ้าพูล. (2563). กลยุทธ์การสื่อสารภายในองค์กรในภาวะวิกฤตของรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย. วารสารนิเทศศาสตร์, 38(1), 53-68.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สาขาวิชาศิลปศาสตร์. (2561). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7 (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เมธาวิ จำเนียร และ เมธี แก้วสนิท. (2561). การสื่อสารสุขภาพเพื่อสร้างเสริมสุขภาพที่ดีของคนในชุมชน. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 24(2), 155-166.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (พิมพ์ครั้งที่ 2). ราชบัณฑิตยสถาน.
- วรทัย ราวินิจ. (2565). การวิเคราะห์เนื้อหาการสื่อสารสุขภาพภายใต้ภาวะวิกฤตเกี่ยวกับโควิด-19 ของกรมควบคุมโรค. วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์, 26(2), 53-65.
- ศิริพร ภัคดีผาสุข. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอัตลักษณ์และแนวทางการนำมาศึกษาภาษาไทย. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิโรตม มณีแฮด และ สรัญญา เชื้อทอง. (2563). การสื่อสารสุขภาพของกรมควบคุมโรคโดยใช้การเล่าเรื่องด้วยสื่ออินโฟกราฟิกในสถานการณ์โควิด-19. วารสารการสื่อสารมวลชน, 8(2), 91-119.
- หนึ่งหทัย ขอมผลกลาง และ กิตติ กันภัย. (2553). งานวิจัยด้านการสื่อสารสุขภาพ: กลไกในการพัฒนาสังคม. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 4(1), 65-77.

- อนุชิต ต๋วมณีจินดา, อำนาจ ปักษาสุข, และ พรทิพย์ เจ็ดจินนภา. (2565). ลักษณะการปน
ภาษาอังกฤษในภาษาไทยที่ใช้ในการสื่อสารของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่
ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.). *วารสารศิลปศาสตร์*, 22(3), 492-510.
- อนุชิต ต๋วมณีจินดา. (2565). พหุพลวัตภาษาอังกฤษโลก : โอกาสและความท้าทาย. *วารสาร
ศิลปศาสตร์*, 22(2), 410-437.
- อนุชิต ต๋วมณีจินดา. (2566). *ภาษา (ศาสตร์) กับสังคมและการสอน*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- อรวิ บุนนาค และ สมชาย สำเนียงงาม. (2561). กลวิธีการกลบเกลื่อนในการสื่อสารในภาวะ
วิกฤตผ่านเฟซบุ๊กองค์กรธุรกิจ. *วรรณวิทัศน์*, 18, 138-165.
- Baker, W., & Ishikawa, T. (2021). *Transcultural communication through Global Englishes: An advanced textbook for students*. Routledge.
- Bhatia, T. K., & Ritchie, W. C. (2004). Social and Psychological Factors in Language Mixing. In W. C. Ritchie & T. K. Bhatia (Eds.), *Handbook of Bilingualism* (pp.336-352). Blackwell Publishing.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
- Canagarajah, S. (2013). *Translingual practice: Global Englishes and cosmopolitan relations*. Routledge.
- Cavallaro, D. (2001). *Critical and culture theory*. The Athlone Press.
- Fairclough, N. (1989). *Language and Power*. Longman.
- Fairclough, N. (1995a). *Critical discourse analysis: The critical study of language*. Longman.
- Fairclough, N. (1995b). *Media discourse*. Edward Arnold.
- Grosjean, F. (1982). *Life with two languages: An introduction to bilingualism*. Harvard University Press.
- Halliday, M. A. K. (1978). *Language as social semiotics*. Edward Arnold.
- Heywood, A. (2012). *Political Ideologies* (5th ed.). Macmillan.
- Holmes, J. (2013). *An introduction to sociolinguistics* (4th ed.). Routledge.
- Jang, I. C., & Choi, L. J. (2020). Staying connected during COVID-19: The social and communicative role of an ethnic online community of Chinese international students in South Korea. *Multilingua*, 39(5), 541–552.
- Jenkins, J. (2015). *Global Englishes: A resource book for students* (3rd ed.). Routledge.

- Kim, E. (2006). Reasons and motivations for code-mixing and code-switching. *Issues in EFL*, 4(1), 43-61.
- Li, D. C. S. (1996). *Issues in bilingualism and biculturalism: A Hong Kong case study*. Peter Lang.
- Muysken, P. (2000). *Bilingual speech: A typology of code-mixing*. Cambridge University Press.
- Piller, I., Zhang, J., & Li, J. (2020). Linguistic diversity in a time of crisis: Language challenges of the COVID-19 pandemic. *Multilingua*, 39(5), 503–515.
- Snodin, N. S. (2014). English naming and code-mixing in Thai mass media. *World Englishes*, 33(1), 100-111.
- van Dijk, T. A. (1995). Discourse semantics and ideology. *Discourse & Society*, 6(2), 243-289.
- van Dijk, T. A. (1998). *Ideology: A multidisciplinary approach*. Sage.
- van Dijk, T. A. (2006). Discourse and manipulation. *Discourse & Society*, 17(3), 359-383.
- Watkhaolam, P. (2005). Think in Thai, write in English: Thainess in Thai English literature. *World Englishes*, 24(2), 145-158.
- Wigley, S., & Zhang, W. (2011). A study of PR practitioners use of social media in crisis planning. *The Public Relations Journal*, 5(3), 1-15.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis* (2nd ed.). Harper and Row.
- Zheng, Y. (2020). Mobilizing foreign language students for multilingual crisis translation in Shanghai. *Multilingua*, 39(5), 587–595.